

NO99

teater | www.no99.ee

Reformi- erakonna juhatuse koosolek

Algupäränd

Kui tõega on halvasti, tuleb tal väljamõeldise ruumi põgeneda, et tõena säilida.

Aare Pilv

Kõik kokkulangevused reaalse isikute ja sündmustega on juhuslikud

Algus

Erakondade rahastamisest. Ausalt
Silver Meikar
Ilmunud ajalehes Postimees 22. mail 2012

On viimane aeg rääkida tõtt. Avalikult. Sest vastasel korral ei hävita me mitte ainult võimalust muuta poliitikat ausamaks, vaid seame ohtu Eesti riikliku julgeoleku, tuleviku ja iseseisvuse.

Tunnistan, et olen annetanud erakonna kassasse raha, mis ei ole olnud minu oma ja mille päritolu ma ei tea.

Reformierakonna kvartalaruannetes seisab: 30. novembril 2009. Annetus 20 000.00

Silver Meikar

3. detsembril 2009. Annetus 20 000.00

Silver Meikar

17. veebruaril 2010. Annetus 20 000.00

Silver Meikar

9. märtsil 2010. Annetus 20 000.00

Silver Meikar

5. aprillil 2010. Annetus 25 000.00

Silver Meikar

30. juunil 2010. Annetus 10 000.00

Silver Meikar

Selle raha andis mulle ümbrikus Kalev Lillo, kes tollal töötas Reformierakonna kontoris juhtival kohal. Enne annetamist helistas mulle peasekretär Kristen Michal ja küsis, kas olen nõus erakonda toetama. "Muidugi oleksin nõus," vastasin ja lisasin: "kuid ega väga palju antud hetkel võimalik ei ole." Sain teada, et ega see tegelikult mulle mingeid kulusid kaasa ei toogi. Mulle antakse sulas kontole kandmiseks nii suur summa, mis kahtlasena ei näiks. "Mis seal ikka, teeme ära," vastasin reheapapi kombel.

5. juulil 2010 sai Reformierakonna peasekretär Kristen Michal kinnitada, et erakonnal pole laene ega võlgu. Sama argumenti kasutati põhjendusena, miks meie majanduspoliitika on parem ja ausam kui teistel. 2011. aastal võitis Reformierakond valimised...

Paljukiidetud NO99 projekt "Ühtne Eesti" ei saanudki muudatusi tuua. Nii nagu üks artikkel, ei saa ka üks teatriprojekt murda aastatega ehitatud ringkaitset. Valimiskoolide avameelsest ja tõesest analüüsist hoolimata voolab musta raha erakondade kontoritesse samal viisil edasi ning ka pesumasin töötab täiel võimsusel. Mõned varuosad on nüüdseks küll ebausaldusväarsuse või töökindluse puudumise tõttu välja vahetatud.

"Seda skeemi kasutavad kõik erakonnad,"

teatas Jaak Prints Valimiskooli neljanda osa esimeses vaatuses. "Rahapesusüsteem on hästi toimiv, tõhus, ja mis peamine, salajane. Keegi ei saa teada, kes on raha taga ja kellele erakond teene võlgu on." Küsimuse peale, kas see toimub siiani, vastas mulle eelmisel nädalal üks riigikogu liige retooriliselt: "Miks peaks efektiivselt toimivat süsteemi muutma?" Sarnaselt on toetanud erakonda kümned liikmed, nii riigikogust kui ka piirkondadest. Nende nimesid ei hakka ma välja tooma (tehku nad seda ise), sest nad moodustavad kogu musta ahela kõige valgema osa. Nad ei saanud tehingust otseselt isiklikku kasu ning eks ole ju raske öelda "ei", kui erakond palub abi. Kuid minu ja nende süü on, et nõustumise ja vaikimisega oleme võimaldanud sellel rahapesusüsteemil edukalt toimida. Diktatuurides hoiab rahvast kontrolli all hirm, demokraatias häbi. Erakondade väärkäitumise puhul mängivad rolli mõlemad. Mul on häbi, et olen annetanud erakonnale varjatud raha, ning loodan, et sama tunne valdab ka teisi. Häbist võib aususe ja vabanduse palumise abil üle saada, ükskõiksusest aga mitte.

Erakonna kontor. Kontor nagu iga teinegi. Pikk laud. Toolid. Ruumis on kolm inimest. Silver Pukk, Kristen Michal ja Lillo. Keegi neist ei istu. Reformierakonna pressisekretär Silver Pukk hoiab näo ees Postimeest. Ta langetab selle aeglaselt. Nähtavale ilmub noore mehe nägu. Vähesed aastad poliitikas on sinna vedanud juba esimesed vaod. Ta vaikib. Ja ütleb siis:

PUKK: Mida v i t t u !?

MICHAL *rahulikult*: Lükka telefon välja. Sina ka.

LILLO *pabinas*: On vördjas. No on kuradi vördjas. Ma olen teda hoidnud, oi ma olen teda hoidnud nagu kuradi sitta kuradi pilpa peal.

Pukk valib kiirvalimises numbrit

MICHAL: Mis sa teed?

PUKK: Helistan kiirelt Ansipile.

MICHAL: Lükka välja. Ja kõigile

kommenteerimiskeeld. Telefone keegi vastu ei võta, kuni me pole öelnud. Internetis mitte mingit piuksu. Ma räägin eraldi Luige ja Pallinguga, need võivad muidu patrama hakata. Pukk, sa võtad juhatuse. Kõigil suu kinni.

Lillo käib mööda tuba ringi ja kisub ükshaaval oma särjilt nõõpe eest

LILLO: Oi ma olen teda hoidnud. Oi kuidas...

PUKK: Kurat, kas see võib suureks minna?

MICHAL: Ma ei tea. Ehk mitte. Midagi uut ta ju ei ütle. Vast paari päevaga rahuneb maha. Ainult üks sitt asi on sellega.

PUKK: Mis?

MICHAL: Sellega on see probleem, et see on tõsi.

PUKK: Tahad selle välja öelda? See on

võimalik. Tunnistame, et on olnud. Kahetseme. Laseme komisjoni peale. Ütleme, et see on üldine Eesti poliitika probleem, viime asja laiemaks, spinnime teised erakonnad sisse ja oleme päeva lõpuks puhastuse algatajad.

MICHAL *vaikib*

PUKK: See võib mitu protsenti juurde tuua.

Meil on neid praegu vaja.

MICHAL *vaikib*

PUKK: Otse valetada niikuinii ei tohi. Eesti on väike, siin tuleb kõik välja.

Ruumi saabub vaikus. Michal vaatab põrandale, tema paremast peopesast tõusevad ükshaaval näpud, ta loeb midagi. Üks, kaks, kolm, neli. Lillo ehmatub, ta isegi ei tea, miks, kuid ta surub käed tugevamini vastu oma külgi. Tal hakkab kindlam, kuid mitte palju, sest miski siin ruumis ei sõltu temast. Pukk vaatab silmanurgast arvutit. Ta oli enda nime guugeldanud. Ta teeb seda iga päev. Mitte midagi rõõmustavat. Viies tulemus on endiselt uudis sellest, kuidas temalt varastati ööklubis riigisaladusi täis arvuti. See oli kolm aastat tagasi! Kas me peame tõesti kõike meeles pidama? Juhtus, ja mis siis? Elu peab ju edasi minema.

Michali nägu tõmbub krimpsu.

MICHAL: Kui me seda teeme, siis mis see tähendab? Tuleb komisjon. Okei, elame üle, nad ei leia sittaagi. Kuulutame välja puhtama poliitika algatuse või midagi sellist. Okei, saame punkte isegi juurde. Teised erakonnad sisse - veel parem. Aga kui me selle ise nii suureks ajame, tähendab see, et me peame ka suured sammud tegema. Seadust on vaja muutma hakata. Võtame ise ennast pantvangi. Ja pikas perspektiivis tähendab see, et ma kurat ei tea, kuidas ma sellele erakonnale enam raha saan.

Lillo leemendab. Tema ka ei tea. Mis juhtuks erakonnaga, kui Michaliga peaks midagi juhtuma? Lillo parem silmalaug hakkab õudusest tõmblema, kui ta selle peale mõtleb. Kelle juurde küsima minna? Kui palju küsida? Ta ei tea seda. Keegi ei tea. Lillo paneb parema käe tasku, see väriseb seal edasi. Vasakuga sätib ta samal ajal olematut lipsu. Kontori seinad on täis suuri valimisplakateid. Seal on ka tema foto. All on tutvustav tekst. See on väikeses kirjas, Lillo kissitab silmi, aga ta ei näe lugeda. Polegi vaja. Tal on see peas. Tema käed värisevad. Tema silm tõmbleb. Aga tema suu hakkab vaikselt-vaikselt vormima sõnu:

LILLO: Kas tahad, et sinu hambaid raviks loomaarst või hoopistükki keevitaja? Kalev Lillo küll mitte. Ta usaldab vaid parimaid oma ala asjatundjaid. Sama kehtib ka poliitikas. Vaid professionaalid tagavad seaduste kvaliteedi. Kalev Lillo on 15 aastat olnud aktiivne poliitikas. Ta teab kuidas poliitikat tehakse. Kalev Lillo on sel alal asjatundja. Kalev on õppinud Tartu Ülikoolis füüsikat, see oli Kalevi jaoks huvitav ja lihtne. Mõnda aega töötas ta ka Tallinnas õpetajana. Kaudselt on

Kalev õpetajaametile truuks jäänud tänaseni - tema erialaks on poliitika ja õpilasteks tänased ja tulevased erakonnaliikmed.

Kalev puhkab tegeledes hobidega: suvel rattasõit ja jalutuskäigud loodusesse. Ka kepikõnd, mis tema sõpradele palju nalja teeb. Elu jooksul on pakkunud talle aga suurimat rahuldust president Ilvese võit põllul ehk valijameeste kogus 2006. aastal. Kalev nägi kõvasti vaeva, et saaksime tänase ja tulevase presidendi. See oli ränk töö, aga tõi lõpuks rõõmupisarad silma.

Lillo mäletab neid pisaraid. Üks neist tungib talle praegugi silma, tervitusena möödunud headest aegadest.

Kalev rõhutab, et ta võib kindel olla iseendale ja oma perele. Ta võib kindel olla Reformierakonnale ning Eesti edule, kui Reformierakond riiki juhivad. Küsimusele, miks on Eestis hea elada, vastab Kalev küsimustega: miks on kodus hea olla? Miks on oma voodi kõige pehmem? Sellepärast, et nii lihtsalt on. Oma kodu ja oma riiki saad alati oma käe järgi sättida.

Lillo värisemine on lõppenud. Ta on tagasi saanud enesekindluse. Ta teab, kes ta on. Ta teab, kuhu ta kuulub. Ja rohkem kui kunagi varem teab ta, et keegi püüab seda kõike hävitada.

LILLO: Kurat, kes selle taga on? Kesk?

MICHAL: Ei-ei, ükski erakond ei hakkaks seda üles tõmbama. Kaks võimalust. Uus partei. Või omad.

PUKK: Omad?

LILLO: Kas ta teab veel midagi?

MICHAL: Kui teaks, oleks ta juba öelnud. *Michal on rahulik. See pole ju midagi suurt. Korraga näeb ta silmanurgast, et kardin liigub. Kuid tuul ei puhu, õhk ei liigu siin kontoris enam ammu, kõik aknad on tihedalt kinni. Michal pöördub aeglaselt kardina poole. Ta arvab, et näeb kellegi pruune ja kalleid kinganinasid kardina alt paistmast. Need tõmmatakse aeglaselt tagasi. Naljamees. Rain on alati olnud naljamees. Kaks aastat tagasi pani ta Twitterisse: Stalin ilmub Moskvasse soldatite ja kolhoosnikega ning Ilvesega. See oli päris hea. Või see: Padari palk on nii kõva ja mees nii mõjutatav, et kui vaja, siis hakkab persega rohtu sööma. Michal mõtles korraks, mida ta Rainilt kõige rohkem on õppinud. Ilmselt julgust. Ja halastamatust.*

PUKK: Nii et hakkame tapma?

MICHAL: Muud võimalust ei ole. Meilt täielik eitus. Siis spinnime Meikari isiku peale. Küsime, miks ta varem ei tulnud. Kes ta selja taga on. Miks ta erakonna sees ei ole rääkinud.

PUKK: Kurat, ta on päris palju rääkinud.

MICHAL: On muidugi, aga juhatuses mitte, ja kellega on, nendega räägin ma ise üle. Ja ütleme, et uurime asja. Siis peaks korras olema. Asi on meie kätes. Kui me ise asja suureks ei aja, siis ei juhtu ka midagi hullu. Nädal aega mitte keegi kusagil piuksu ei tee.

Intervjuud mõtleme enne läbi, mida vastata, aga Twitteris ei säutsu, Facebookis ei laigi.

PUKK: Rain...

Seda nime valjusti välja ei öelda. Teda katkestatakse kiirelt

MICHAL: Rain muidugi. Aga teised. Okei. Asjad selged? Tapame teemat. Koduleht ja blogid olgu vait. Kommenteerivad mina, Lillo, eks Ansip peab ka midagi ütleva. Esialgu kõik. Lang võiks midagi iroonilist välja mõelda. Paet, Pentus ja teised olgu vait, asjast rääkimine jätab mulje, et neil on sellega midagi pistmist. *Lillo heliseb paela otsas rippuv telefon* Mis see on?

Lillo vaatab telefoni

LILLO: Ma ei tea. Võõras number.

MICHAL: Lülita välja.

Lillo proovib telefoni välja lülitada

PUKK: Ühe spinni võiks veel teha.

MICHAL: Räägi.

PUKK: Ütleme, et oleme temas väga pettunud. Et erakond on teda palju aidanud, muretsesime uue töökoha, te olite isiklikud sõbrad või midagi.

MICHAL: Okei, väga hea. Noh, hakkame tegema. *Lillo telefon heliseb ikka veel* Kuule, sa ei lülitanud välja?

LILLO: See ei lähe.

MICHAL: Võta siis vastu.

Lillo tõmbab käega läbi juuste, võtab vastu: Hallo!

MICHAL: Jöks ja Vaarik. See ongi! Jöks ja Vaarik. Tulebki uus partei. Oh, kurat küll.

LILLO paneb käe toru peale, ütleb Michalile: Ringvaade. Kutsuvad saatesse.

MICHAL: Mine muidugi. Mina ei lähe kuhugi, sina lähed. Varjata ei tohi ennast.

Lillo räägib edasi. Tema parema oimukoha juurest hakkab allaminekuteed otsima üks higinire.

PUKK: Helistan Meikarile ka?

MICHAL: Mis sa ütled talle?

PUKK: Ma ei tea, räägin.

Michal on segaduses

MICHAL: Mis mõttega?

Lillo paneb toru ära. Ta on elevil.

LILLO: Õhtul olen siis teles.

MICHAL: Paar ajakirjanikku peaks siia ka kutsuma. *Lillole* Sul on ainult see särk?

Lillo uhkelt

LILLO: Kodus on veel.

MICHAL: Las olla ainult see. Oled nüüd ajakirjanike ees ja õhtul teles sama särgiga, see näitab, et oled päev otsa pidanud selle jamaga tegelema, pole saanud särkigi vahetada. Rinnamärgi võiksid ka panna, näitab, et usaldad erakonda.

LILLO: Orava-kujulise?

MICHAL: Lillo. Meil ainult orav ongi. *Pöördub Puki poole*

Pukk, sina aja paar inimest meediast kohale, teeme selle asja ära.

Lillo sikutab Michalit varrukast

LILLO: Mul tuli Ringvaatega hea mõte.

MICHAL: Räägi.

LILLO: Ma ütlen, et Meikar on kibestunud,

sest ta jäi Riigikogust välja. Ja et tal on mingi rahaprobleemid. Midagi sellist, et "Raha puudumine teeb inimese kurjaks."

MICHAL: Päris hea. Kuulge, mehed, ma nüüd mõned nädalad ei saa enam sulas maksta. Kas keegi teab, kuidas pangakaarti tehakse? *Pukk on avanud arvuti. Tema muretu ilme asendub kiiresti ehmatuse ja õudusega. Ta vaatab telefoni pealt kella. Trenni täna enam ei jõua. Ta saab vihaseks.*

PUKK: Asi on suureks läinud. Delfi on asja täis, tele helistab. Mingid räägivad juba erakorralistest valimistest. Vittu küll! *Michal võtab aeglaselt prillid eest. Hõõrub põidla ja nimetissõrmega ninajuurt. Raske on olla pidevalt teistest ees. Lillo ja Pukk vaatavad teda. Õhus lendab kevade esimene kärbes. Väljas kontori ees toimub avarii, on hukkunuid.*

Kui Michal rääkima hakkab, rõhutab ta iga sõna.

MICHAL: Rahune maha. Ei tee keegi sul erakorralisi. Meie seadustega on see võimatu. Võimatu. Siiman kunagi üritas, presidendiga koos kangutasid, aga ei olnud võimalik. See pole teema.

Pukk on endiselt netis

PUKK: Ja Karis ütleb, et tema ka sai. Sinu ja Jänese käest.

Lillo läheb endast välja. Juba teist korda viimase viie aasta jooksul.

LILLO: Kuradi Karis. On mees. Ma nii teda hoidsin, nii õpetasin!

MICHAL: Seda me munesime. Okei, Karise ma topin kotti tagasi, Palling ja Luik on okeid. Spinnime veel Meikari peale. Ma käskisin kunagi Kilgil talle raha anda, ja ühel advokaadil ka, Markusel. Lase see inf lendu. Kibestumise jutt on tegelt päris hea, seda pedaali peab veel vajutama.

PUKK: Tõmbame teised erakonnad ka sisse?

MICHAL: Vabalt. Ütle, et kõik teevad nii.

PUKK: See on väga Savisaare jutt.

MICHAL: No vot, vaata ja õpi meistritelt. Lillo, sina pead kõrvale astuma, sa oled närvis.

Pukk, Lillo enam ei räägi. Ja meediale ütle, et Lillo on eikeegi.

Lillo niutsub.

PUKK: Uue partei teema?

MICHAL: Pane sisse, aga uurime ise edasi. Vaarik, Jöks. Kes seal veel võib olla? Tarand?

Madise? Neivelt on peaminister raudpolt.

Midagi piiksub. Michal vaatab Lillo poole,

Lillo vaatab seina poole. Michal võtab oma telefoni. Talle on tulnud sõnum.

MICHAL: Prokuratuur algatas krim.asja. Väga hea.

PUKK: Kust sa tead? Uudist küll ei ole veel.

MICHAL: Uudis on. Aga mitte avalik.

PUKK: Kas läbiotsimine tuleb?

Kristen Michal vaatab oma telefoni

MICHAL: Tuleb. Kahe tunni pärast.

Silver Puki näpud teevad arvutis mõned liigutused, ta asendab pressiteates mõned kuupäevad ja nimed ning loeb siis ette:

PUKK: "Reformierakond pöördub avalikult prokuratuuri poole nõudmisega, et prokuratuur hakkaks uurima Silver Meikari väiteid Reformierakonna ebaseadusliku rahastamise kohta, mis ta esitas 22. mail 2012. Reformierakond lubab uurimisorganitele üle anda kõik dokumendid, mis aitaksid kaasa igakülgsel uurimisele. Reformierakond mõistab sügavalt hukka erakondade nn musta rahastamise ning algatab sisejuurduse, et uurida Silver Meikari väiteid, et ta on vastu võtnud varjatud annetusi."

MICHAL: Saada ära.

Pukk saadab Michal naeratab. Kõik läheb plaani kohaselt.

MICHAL: Meikar ei tea sittaagi. See asi langeb neil paari kuuga kokku. Prokuratuur teeb meile veel kõige paremat PRI. *Lõbusalt Pukile* Ma ei saa aru, miks ma s u l l e üldse maksan.

LILLO: Aga kui keegi veel läheb rääkima?

MICHAL: Kes läheb? Luik? Palling? Ole normaalne.

Lillo on püüdnud seda kogu oma elu. Olla normaalne. Ta on nõutu. Ta ei jaksa enam.

Õnneks hüüab toa teisest nurgast Pukk:

PUKK: Ansip andis kommentaari. Ütleb, et ei usu, et sa seda tegid.

MICHAL: Noh, selleks, et ta ei peaks uskuma, ma olemas olengi.

Kuna Michal on liiga kaugel, lööb Pukk iseendale patsi. Kuid pilk arvutiekraanile purustab kohe illusiooni, et hea juhus on olemas.

PUKK: Ansip räägib edasi.

MICHAL: Noh?

PUKK: Ta ei usu, et sa tegid seda telefoni teel, sest kõiki telefone kuulatakse pealt.

MICHAL: Oijah. Nojah. Vanal sportlasel tõmbas õhu jälle kinni. Rääkis mu põhimõtteliselt sisse. Spinni see selle peale, et ühiskonnas on üleüldine hirm pealtkuulamiste ees ja see ei ole normaalne.

Pukk hüppab tooli pealt üles, ta hoiab kahe käega peast kinni

PUKK: Ansip muudkui räägib!

Michal vaatab taeva poole, tema käed on krampis

MICHAL: Aaarghh!

Pukk kisub oma kollast lipsu kaelast

PUKK: Ütleb, et selline rahastamine ongi tegelik olukord.

Michal tõmbab Puki enda juurde ja räägib temaga kiirelt - nagu räägib õpetaja üle käte läinud lapsega

MICHAL: Ma räägin sulle nüüd maastikust. On mäed ja on orud. See, kes on mäe peal, temal on eelis. Ja kes on orus, tema on punases. Praegu on Meikar mäe peal. Ta on märter. Meid tahavad aga kõik kottida. Pinnas meie kottimiseks on väga soodne. Ansipi pärast. Selletõttu oleme meie orus. Mis me tegema peame? Meikari alla orgu saama ja ise mäe peale tõusma. Mis selleks vaja on? Spinnida Meikari peale. Spinnida, spinnida, spinnida. Ütle, et Meikar on Kilgilt raha saanud ja on

seetõttu ebausaldusväärne. Ütle, et see on valimisvõitlus. Küsi, miks ta tegelikult sellest räägib? Kurat, ma loodan, et sa meie noortekogu panid juba kommima. Kui see kõik ei aita, pööra naljaks või vii absurdini.

Pukile tuleb sõnum

PUKK: See on Kuk. Meikar tuleb juhatuse koosolekule.

MICHAL: Tulgu. Väga hea. Kolmene spinn. Pange ta ütleva, et ta sai Kilgi käest raha.

Teiseks: et poliitikat saab osta. Kolmandaks: et ta ei mäleta, kellega ta erakonna seest on rääkinud. Mõistate? Siis saame öelda, et Meikar ütles, et on isiklikult saanud raha, on seda varjanud ja mitte deklareerinud, et ta ei mäleta, mida ja kellele ta on rääkinud, ning et ta väidab, et kogu Eesti poliitika on ostetav. Noh, põhimõtteliselt mees, kes räägib tõtt. Selge? Ja võtame esimese teema peale rahuliku mehe, seda las paneb Jüri, tal on sportlase närv: aeglaselt sõuab, kaugele jõuab. Siis hüsteerik, see on muidugi Igor, ehmatas kuti võib-olla ära. Ja mingi sõber võiks ka olla. Kes need Meikari sõbrad on? Pane äkki Viks. Ta tahab ennast kogu aeg tõestada.

PUKK: Okei.

LILLO: Kuule, sa ütlesid enne veel ühte asja.

MICHAL: Mida?

LILLO: Et võib-olla on selle taga keegi omade seast.

MICHAL: Ütlesin. Näe, tuleb. Pane särk eest kinni.

Reformierakonna juhatus laiendatud koosseisus. Jürgen Ligi, Rein Lang, Keit Pentus, Igor Gräzin, Jüri Jaanson, Lauri Luik, Laine Randjärv ja teised.
Nende ette laua taha istub Silver Meikar. Laua otsas istub Ligi, Meikari vastas Keit Pentus. Michal ja Lillo istuvad kaugemal. Lillo on seljas higiplekkidega ruuduline särk. Lauri Luik hilineb. Koosolekut juhatab Ligi.

Jürgen Ligi on vihane. Väga vihane.

LIGI: Ime, et tulla said. Sulle meeldib ju meedia vahendusel suhelda.

MEIKAR: Aitäh, et te mind kutsusite. Mul on kahjuks ainult pool tundi, mul on kell 12 järgmine kohtumine.

LIGI: Helsingi Sanomat on sulle tähtsam kui su enda erakonna liikmed.

MEIKAR: Kust sa tead seda? Meil oli Kukega kokkulepe, et ta ei räägi, kellega ma kohtun.

LIGI: Aga näe, Kuk mulle rääkis ja mina rääkisin nüüd kõigile.

LIGI: Miks sa seda tegid?

MEIKAR: See oli emotsionaalne otsus.

LIGI: Ole konkreetssem.

MEIKAR: Ma olen rääkinud erakonna sees probleemidest juba mõnda aega.

LIGI: Kellega?

MEIKAR: Ma ei saa kõigi nende nimesid öelda. *Meikar pöördub Toomas Viksi, Reformierakonna fraktsiooni pressinõuniku*

poole Aga näiteks Toomas, sinuga ma olen rääkinud. On nii, Toomas?

Toomas tõrjub laubalt olematu kärbse

TOOMAS: Midagi natuke. Skype'is natuke.

MEIKAR: Miks ma tegin seda? Kas ma räägin pikalt või räägin lühidalt?

Rein Lang vaatab Meikarit üle prillide

LANG: Räägi seda, mida sa prokuratuuris rääkisid.

MEIKAR: Ma ei saa rääkida.

LANG: Mis mõttes ei saa? Sa võid meile kõike rääkida.

MEIKAR: Ma ei või.

LANG: Prokuröridele räägid, aga sõpradele ei saa rääkida?

MEIKAR: Ma ei tohi - kriminaalmenetlus käib.

LANG: Mis see kriminaalprotsess loeb!

MEIKAR: Sa tead, et ma ei tohi avalikustada seda, mida ma räägin poolelioleva kriminaalmenetluse raames prokuröridele. Sa oled endine justiitsminister, sa tead seda! *Esimest korda koosoleku jooksul võtab Lang oma käed kukla tagant*

LANG: Kas sa selle peale mängisidki?

MEIKAR: Ei. Ma ei arvanud, et sellest tuleb kriminaalasi. Ma arvasin, et tuleb meedialahing.

LIGI: Miks sul oli vaja meedialahingut oma erakonna vastu?

MEIKAR: Sest midagi ei muutunud. Me kõik teame, kuidas need asjad käivad.

LIGI: Mina ei tea, et see on tõsi. Mina usun, et see on vale.

MEIKAR: Mis mõttes sa ei tea? Kuidas sa saad erakonna juhatuses olla ja mitte teada, kuidas erakonda raha tuleb? Me kõik teame seda. Ja ma olen kirjutanud, olen rääkinud inimestega erakonna sees ja väljas, aga mitte midagi ei muutu.

LIGI: Sa kaldud teemast kõrvale.

MEIKAR: Reede hommikul helistas Jõks, ütles, et ta ei jaksa enam teemaga tegeleda, tal on kõrini, ta läheb esmaspäeval televisiooni. Me oleme erinevatel seisukohtadel: Jõks tahab karmimaid seaduseid, mina ütlen, et midagi peaks muutuma inimeste peades, aga ma ütlesin talle, et ta võib öelda minu nime.

Esmaspäeva hommikul oli Jõks teles. Ma läksin tööle, kell oli 9. Ootasin, et ajakirjanik helistab: suur uudis, Jõks ütles, et Meikar teab veel midagi.

PUKK: Kes helistas?

MEIKAR: Mitte keegi. See, et Jõks ütles avalikult, et Meikar teab midagi Reformierakonna kohta, ei ületanud uudiskünnist. Siis ma kirjutasin selle loo.

Emotsiooni ajal. Võtsin internetist panga väljavõtted, üllatusin, et neid oli nii palju, ma ei mäletanudki enam. Kell 11.18 helistasin Neeme Korvile Postimehes, ütlesin, et tuleb lugu, kas sul homsesse lehte mahub. Korv ütles, et võib-olla mahub. 12.18 oli tähtaeg, 12.10 saatsin ära.

LIGI: Ja erakonnast ei näidanud sa kellelegi?

MEIKAR: Ei. Ja kui keegi oleks öelnud, et mõtle veel üks päev, siis ma järgmisel päeval ei oleks saanud.

See on tõsi. Oleks ta oodanud ühe päeva kauem, ei istuks ta praegu siin. Mis see oleks olnud, mis teda takistama oleks hakanud? Lootus, et õnnestub siiski ilma? Või hirm? Või häbitunne oma naiivsuse pärast? Või hoopis see tunne, mida ta oli aastaid tundnud ja mida tundsid ka need, kes teadsid sama palju või rohkemgi kui tema: poliitika on liiga habras mäng, et originaalitseda. Kirjutamata reeglid kehtisid siin kõigile, sest need aitasid kõiki võrdselt, erakonnast ja maailmavaatest sõltumata.

Toomas Viks tõuseb püsti. Ta seisab Meikari poole küljega.

TOOMAS VIKS: Silver, sa väitsid, et oled minuga rahastamisest rääkinud. Aga sa ei ole. Kas me võime sellest järeldada, et sa väidad, et oled rääkinud väga paljude inimestega rahastamisest, aga tegelikult ei ole?

MEIKAR: Toomas, teispäeva öösel kell neli sa saatsid mulle Skype'i selle küsimuse. Ma vastasin sulle kirjalikult: Mina, Silver Meikar, isikukood 37802125463, ei ole Toomas Viksiga rääkinud erakonna mustast rahastamisest. Küll aga olen rääkinud erakonna sisedemokraatia probleemidest. Ja mul on selle üle väga hea meel, Toomas, et kui sa oled minu artikleid lugenud ja need pole Michalile meeldinud, oled sa öelnud, et pead Michali seisukohti veidrateks.

Viks püüab naerda, aga tema kurgust kostab ainult ebamäärane kahin. Ta istub. Ta vaatab Michali poole, Michali pilk jälgib laua all rippuvat ämblikku. Korrage ei mäleta ta enam, kas ämbliku tapmine toob õnne või õnnetust. Viksi ta ei vaata. Aga Viks teab: tema karjäär lõppes enne, kui see alatagi jõudis.

LANG: Kas teid on veel?

MEIKAR: Keda meid?

LANG: Erakonna sees.

MEIKAR: Jah, meid on veel.

LANG: Kes?

MEIKAR: Üks neist on siin ruumis. Aga ta ei võta enam mu telefonikõnesid vastu, nii et ma ei ole enam väga kindel.

LANG: Kui palju teid on?

MEIKAR: Ma arvasin, et te teate.

LANG: Miks sa arvad, et me teame?

MEIKAR: Sest ma olen rääkinud oma ülekuulamisprotokollist neljale inimesele. Neist neljast kolm teavad, mida ma kirjutasin. Nad on erakonna liikmed. Nad ei ole teile sellest rääkinud. Aitäh.

LANG: Kellele sa siin aitäh ütled?

MEIKAR: Ühele teie seast.

Ajalugu peidab rohkem, kui näitab. Me ei saa kunagi teada, mida sel hetkel mõtlesid Ligi ja Lang, Pentus ja Michal. Kellegi nägu ei reetnud ühtegi tundevirvendust. Näod, mis hetk tagasi olid väljendanud raevu, üllatust, süüdistust ja pettumust, olid korrage ilmetud nagu Ansipi nägu Tartu Maratoni

finišis. Ja vaid väga osav ajalooürija oleks suutnud sel hetkel märgata, kuidas Pentus millimeeterhaaval oma selja sirgu ajas, kuidas Michal imeaeglaselt oma pead keeratas, kuidas Lang ninaga prille silmade ette üritas tõsta, kuidas kõik ruumisolijad püüdsid hoida kõiki teisi pidevalt oma silme all, ja kuidas ühe inimese peopesadesse oli tekkinud hirmuhigi. Kuid selle inimese päästis seesama, kes ta hukatuse äärele oli saanud.

MEIKAR: Mis Karisega juhtus?

Ruumi tekkinud pinge ei andnud järele. Nad teadsid, et kes esimesena käe kergendatult lauba juurde tõstab või tugijalga vahetab, on reetur. Kuid seda teadis ka reetur. Nad püüsid kõik täiesti liikumatult, silmadega korrage kõiki teisi jälgides, mõned vapramad hoidsid juba teist minutit kinni ka oma hinge, et ootamatu hingeldamine ei lubaks neid pidada kellekski, kes nad tegelikult ei olnud.

Vaikuse lõpetas mees, kes ainukesena võis olla kindel oma puutumatus jätkumises ka pärast elu edasiminekut.

LIGI: Te olete kontaktis olnud?

MEIKAR: Ta helistas mulle teispäeval. Oli vihane, et ma olin avalikkuse ette läinud ja meie esialgse plaani ära rikkunud.

LIGI: Millise esialgse plaani?

Ligi hakkas tundma tühimust. Kuidas võib keegi nii laialivalguse olla?

MEIKAR: Meil oli plaan hakata noortekogust pihta ja siis sammhaaval edasi liikuda. Ma küsisin, kas ta räägib, kui ma tema numbri ERRi ajakirjanikule annan. Ta ütles, jah, räägib. Ja rääkis.

LANG: Karisega ei juhtunud midagi. Mis temaga juhtuma pidi? Ta mäletas valesti ja pärast parandas oma vea ära. *Loeb paberilt* "ERR uudisteportaal avaldas täna vaeleaidetega artikli, kus seisis, nagu mina oleksin saanud 2006. aastal Reformierakonna Tartu piirkonna juhi Laine Jänese käest raha, mida ta palus mul vormistada annetuse erakonnale. Kinnitan siinkohal, et ei toonane Reformierakonna piirkonna esimees Laine Jänese ega minu toonane ülemus Kalev Lillo ei ole mulle raha andnud ega agiteerinud mind varjatud annetust tegema. Ma võin küll isiklikult kinnitada, et tegin toona annetuse teise erakonnakaaslase nimel ning võin ausalt väita, et enam ei mäleta, kes see inimene oli. Niipalju kui mäletan oli tegemist situatsiooniga, kus erakonnakaaslane ei tahtnud oma nime annetajate nimekirjas näidata perekondlikel põhjustel. Seega tunnistan ausalt, et olen teinud annetuse toona teise inimese palvel." *Lang paneb paberi ära ja silmitseb karvu oma sõrmenukkidel. Mõned neist on halliks tõmbunud. Elu nõuab oma. Veel üks ministeerium, siis läheb ta erru. Enam ei jaksa.* Tal on varsti kolmas laps tulemas. Aga ise töötab ta meie haldusalas. Tehvandi Spordikeskus on kultuuriministeeriumi all. ERMi Ehituse Sihtasutus ka. Ta parandas oma vea ära. Sinu naine... Tema töötab ju ka meie

juures, kultuuriministeeriumis?

Meikar saab aru, mis talle öelda tahetakse.

Sellest hoolimata küsib ta:

MEIKAR: Mis te öelda tahate?

LIGI: Veel ei ole hilja.

MEIKAR: Mille jaoks ei ole hilja?

Pukk vaatab põrandale. Michal vaatab lakke.

Lillo vaatab oma kingi. Ligi vaatab Meikarile otse silma.

Korrage hüppab püsti Ülle Rajasalu. Ta on ennast kaua tagasi hoidnud, võib-olla aastaid, kuid enam ta ei suuda.

RAJASALU: Sa oled haige inimene! Sa oled meid kõiki sitaga üle valanud! Sa oled mind sitaga üle valanud! Sa oled meid kõiki sitaga üle valanud! Minu ema oled sa sitaga üle valanud: inimesed küsivad tema käest, millega tema tütar tegeleb.

MEIKAR: Palun vabandust. Ma usun, et sa ei teadnud. Sina oled selline inimene, et sinust ma tõesti usun, et sa ei teadnud.

RAJASALU: Sellest ei piisa!

MEIKAR: Palun vabandust.

RAJASALU: Sellest ei piisa!

MEIKAR: Ma palun veel kord vabandust, Ülle.

RAJASALU: Ka sellest ei piisa!

MEIKAR: Mida sa siis tahad?

RAJASALU: Ma tahan, et sa vabandust paluksid!

Rajasalu istub. Maailm ei olnud praegu võib-olla paremaks muutunud, aga ta oli andnud oma panuse.

LIGI: Kui palju Kilk sulle andis?

MEIKAR: Ma ei saa öelda, kas Kilk andis mulle raha.

LIGI: 20 000? 50 000? 100 000?

MEIKAR: Ma ei saa öelda, kas Kilk andis mulle raha.

LIGI: Mis sa tegid selle rahaga?

MEIKAR: Ma ei saa öelda, kas Kilk andis mulle raha.

JAANSON: Ma käisin eile Kilgiga lõunal. Ta on ju mul sõudeliidu president. Ta küsis, kas ma äkki võiks tagasi tulla, mul ju aerutunnetus on endiselt niiteldat küpas ja...

Keit Pentus paneb käe Jüri Jaansonile kätte peale

JAANSON: Nojah. See selleks. Ta ütles, et andis sulle 25 000.

MEIKAR: Need on tema sõnad.

Tõuseb Igor Gräzin, hakkab mööda tuba käima. Parkett tema ja ta vuntside raskuse all naksab.

GRÄZIN: See, mis sa teinud oled, see on - ütle nüüd otse ära, kas poliitika on ostetav.

Ütle "ei" või "jaa!", ära keeruta!

MEIKAR: On olnud halbu asju...

Gräzin kummardub Meikari kohale ja lööb oma nimetissõrmega vihaselt, aga rütmiliselt lauda Meikari ees. Laua sisse tekivad esimesed praod, need laienevad ja laienevad, laud kattub peenikese pragude võrgustikuga, "Issand, see meenutab tähistäevast," mõtleb Pentus. Üks pragudest kihutab Ligi poole, kihutab meeletu hooga, kuid jääb viimasel

hetkel hirmunult pidama. Masina vastu ju ei saa.

GRÄZIN: Ei või jaa! Kas poliitika on sinu arvates ostetav? Vasta! "Ei" või "jaa"!

PENTUS: Silver. Kas sa tõesti said Kilgi käest raha? Või Jüri valetab?

MEIKAR: Te saate ju aru, et ma ei saa...

PUKK: Ta ütles "Jaa!" Ta ütles "Jaa!" Ta on selgelt nõus.

Ligi vaatab püstihüpanud Puki poole. Näitab käega, et Pukk istuks, aga Pukk juba istubki.

LIGI: Kellega sa oled rääkinud?

MEIKAR: Siin ruumis on mitu inimest.

LANG: Ütle nimed ära!

MEIKAR: Nad peavad ise ütlema.

LANG: Ütle nimed ära!

Tõuseb Urmas Kruuse. Ta on juba kaheksa päeva olnud äärmiselt hämmastunud.

URMAS KRUISE: Miks sa meeskonna sees ei räägi? Poliitika on ju meeskonnamäng. Mina olen Tartu linnapea, ma olen Tartu Rocki fänn ja ma ei kujuta ette, et Tartu Rock hakkaks Tallinna Kaleviga mängides palle oma korvi viskama. Kruuse võtab laua pealt pastaka ja paberi, et üles kirjutada Meikari vastus järgnevale küsimusele Kas sina kujutaksid ette?

LIGI: Miks sa ei rääkinud juhatusesele.

Aukohtule?

MEIKAR: Ma olen olnud aukohtus. Ma rääkisin neile, et see, mis meie omad Pühajärve kooliga tegid, ei kuulu liberaalse maailmavaatega kokku, nad ei kaasa inimesi ja valetavad. Kohtuvaidlus läks vallale maksma 20 000 eurot. Kust nad võtsid selle raha? Lasteaia eelarvest. Aga aukohus ütles: *Kusagilt kaugusest kostab Aukohtu summutatud hääl*

AUKOHUS: "Kui me nad hukka mõistame, peaksime ju enamiku meie kohaliku omavalitsuste tegelasi hukka mõistma. Sa saad ju aru, et me peame erakonda päästma." *Tõuseb üleskääritud käistega Taavi Rõivas. Ta tuleb ringi ümber laua, võtab ühe vähestest vabadest toolidest ja istub Meikari kõrvale, asetades oma käe Meikari toolileenile. Ta vaatab aknast välja ja ei ütle mõnda aega midagi. Siis pöördub ta Meikari poole ja küsib väga sõbralikult:*

TAAVI RÕIVAS: Mis partei see on, mida sa teed?

MEIKAR: Mis parteid?

RÕIVAS: Oma parteid. Kes te seal olete. Jõks ja Vaarik ja Neivelt ja... Ma ei tea kes kõik veel. Tore punt ju.

MEIKAR: Ma ütlesin teile: ma kirjutasin selle artikli ise, see oli emotsionaalne otsus...

Rõivas ei tunne mängu. Ja ta on närvis.

Aprillis 2010 viis ta kolm päeva pärast Meikarit erakonnale 25 000 krooni. Ta teab, et varsti hakatakse seetõttu ka teda küsitlema. Ja ta teab, et erakond teab seda. Kas lubadus, et Kredexi nõukokku tehakse tema jaoks järgmisel nädalal üks koht juurde, uues olukorras ikka peab? Ta lööb rusikaga vastu

lauda ja karjub:

RÕIVAS: Mida sa tahad teha? Teist korda Res Publicat? Tahad rahva pahameele üles tõmmata ja siis ise valgel hobusel sisse ratsutada? Kas sa arvad, et me ei tunne mängu? Kes see teil on eesotsas, Jõks või? Muidugi Jõks. Aga mäletad, mis juhtus Res Publicaga? Kaks aastat ja nad olid nagu kõik teised.

MEIKAR: Olid nagu teie!

LIGI: Nii et me olemegi nüüd "meie" ja "teie".

Paus

Paus

Paus

MEIKAR: Ma ei taha teha uut parteid. Ma ei taha erakonnast välja astuda ja ma ei astu, kui mind selleks ei sunnita.

LIGI: Kes sind sunnib? Aga miks sa

Toomasele ütlesid, et "teie partei"?

MEIKAR: Millal?

LIGI: Eile hommikul, rannas.

Meikar vaatab Toomas Viksi poole. Toomas Viks vaatab tema poole, kuid ei pea siis enam vastu. Ta tõstab käe ja võtab prillid eest ära. Hetkega on kõik taas meeldivalt udune.

MEIKAR: See ongi teie sisedemokraatia?

Pealekaebamine?

Keit Pentus ei pea enam vastu. Ta kargab püsti. Ta ei pane tähele, et hoiab endiselt

sangapidi käes Stockmanni logoga kotti.

Kotis on õhtusöök kahele ja rupskid koerale.

Pentus on hüsteerias. Ta vehib kätega. Kott

ja koos sellega Stockmanni logo läbib kõige

pöörasemaid trajektoore. Urmas Kruuse ei

pea enam vastu. Sõit Tartust on olnud pikk. Ta

proovib uinuda.

KEIT PENTUS: Issand jumal! Kellega sa

oled rääkinud? Mitte kellegagi! Mis see

sisedemokraatia sinu arvates siis on? Ta

on täpselt samasugune nagu see päris

demokraatia! Keda sa valid? Selle, keda sa

usaldad! Kas sa valid kõige targema? Ei vali!

Kas sa valid kõige ausama? Ei vali! Kas sa

valid kõige töökama! Ei vali! Kelle sa valid?

Sa valid selle, keda sa usaldad! Mis see on?

See ongi demokraatia! See on täpselt nagu

mis? See on täpselt nagu abielu! Kellega sa

abiellud? Sellega, keda sa usaldad. Kas sa

abiellud kõige targemaga? Ei abiellu! Kas

sa abiellud kõige töökamaga? Ei abiellu! Sa

abiellud sellega, keda sa usaldad! Miks?

Sest tark võib sind peksta, aus võib olla loll

ja tavaliselt nad ongi lollid, ma ju näen. Aga

usaldus on kõik! Ja valida saad sa ka ainult

seda, keda sa usaldad! Mida sa pead selleks

tegema? Sa pead inimesi tundma! Kes tunneb

inimesi? Kas sina tunned inimesi? Näed

neid ühe korra aastas üldkogul ja tunned?

Ei tunne! Sa ei tunne inimesi! Aga kontor

tunneb! Kontor teab, kuidas keegi tegelikult

mõtleb! Kontor teab, kuidas keegi käitub!

Kontor teab, keda saab usaldada! Mis see

on? See ongi demokraatia! Sa valid selle,

keda sa usaldad. Ja kontor ütleb sulle, keda

sa usaldad. Sind kontor usaldas ja sa ei

vingunud! Ja mis siis juhtus? Siis me enam ei usaldanud! Ja näed - õigesti tegime! Kas tegime õigesti? Tegime jah! Kas sina oleksid ennast usaldanud? Ei oleks! Meie teame, keda saab erakonnas usaldada ja keda mitte. Ja see ongi sisedemokraatia! Kõik ei ole võrdsed! Ei saa kunagi võrdsed olla! Ja see ongi sisedemokraatia!

Tema hääl katkeb kõige kõrgema tooni pealt.

Pentus istub. Lang patsutab talle sõbralikult

selja peale ja nopib sealt juuksekarva.

Tekib vaikus. Keegi ei oska edasi minna.

Mõned mehed tõusevad, kuid neile tuleb

meelde, et siin erakonnas ei suitsetata. Arto

Aas teeb paar kätekõverdust. Inimesel peab

olema eesmärk, ja selle eesmärgi poole

tuleb püüelda. Pukk avab arvuti. Ta trükkib

Google'isse oma nime. Kurat. Isegi viimane

nädal ei ole toonud muudatusi. See oli ju

kolm aastat tagasi! Ta vaatab läbi ajalehed. Ei

midagi uut. Mõned spinnid töötavad, mõnede

üle naerdakse. Väga hea. Tähendab –

nendega tegeletakse, nende peale raisatakse

aega. Ja peaasi ongi – aega kulutada. Seda

oli talle õpetanud ajalugu. Kui Laaril oli käsil

järjekordne skandaal, tuli Eerik-Niiles Kross

välja mõttega vahetada nimi Estonia nime

vastu Estland ning Kaarel Tarand soovitas

sinimustvalge asendada ristilipuga, kuna

oleme ju Põhjamaa. Spinnide üle arutati mitu

nädalat, kuni veepind lained jälle sirgeks oli

tõmmanud.

Kuid mis see on? Kõik ei tegelegi spinnidega.

Raisad. Mis neil viga on?

PUKK:

Kartelliparteid hõivavad avalikud ametikohad,

kusjuures riigisektoris kõrgetel kohtadel

töötavad erakondlased asuvad ka parteis

juhtivatel postsioonidel.

Kartelliparteid on kaotanud võime ja soovi

esindada valijaid, peamine aur läheb võimu

teostamisele.

Kartelliparteidele on iseloomulik erakondade

lihtliikmete vähene mõju partei tegevusele.

Kartelliparteid on mõistnud, et efektiivseim

viis riigieelarvest pideva sissetuleku

tagamiseks ja uute konkurentide tõrjumiseks

on omavaheline koostöö. Kui mingi ime läbi

on parlamenti kerkinud uus poliitiline jõud, siis

tuleb ta riigiressursi ehk raha ühisjagamise

kaudu koostööle meelitada ja olemasoleva

jaotussüsteemiga kohanduma panna.

Kartelliseerumisega kasvab demokraatia

kui poliitilise süsteemi haavatavus... *Laseb*

silmadega Blablabla... Parteid on vähem

seotud valijatega.... Blablabla... Kuivõrd

parteid kaotavad valijate esindamisvõime,

keskenduvad nad kokkulepetele poliitiliste

konkurentidega, et tagada erakonnale jätkuv

ressursside ehk raha sissevool... Blablabla...

Tasakaalustamiseks sideme nõrgenemist

tavapäraste toetusrühmadega tugevdab

parteieliit läbipõimumist riigiasutustega... Noh,

Nõgest me küll ERRi nõukogu esimeheks

ei saanud, ja Ligit panka ka mitte. Loeb

edasi Blablabla... Blablabla... Noh, kurat, nii pikk, see ei lõpegi ära... Mäletate Külli-Riin Tigassoni DASA-de teemalise artikli pealkirja Eesti Päevalehes – "Palun, ärge tehke!". Ajakirjanik kodanikuna mõistis, et tal ei ole muid võimalusi kartelliparteide mõjutamiseks, kui viisaka inimesena lihtsalt paluda... No palu palu... Kuula, Silver, see on sinule: Olemasoleva süsteemi säilimisel uutest "parematest" ja "puhastest" inimestest ei piisa, et tagada Eesti parlamendidemokraatia tasakaalukas areng. Olemasolevad parteid on juba niivõrd tsentraliseeritud ja ülalt kontorist juhitud, et niisugused süsteemid ise tasalülitavad ärksamad uue põlvkonna esindajad. Kui isegi toimub valuline põlvkonnavahtetus, siis uus ešelon mugandub süsteemiga ja varem või hiljem asub ise kindlustama kättevõidetud positsioone... Mäletatavasti võttis reformatsioonieelne katoliku kirik endale samasuguse absoluutse vahemehe rolli inimese ja jumala vahel ning tasapisi muutuv keskkonnas kuhjunud pinged päädisid lõpuks hullumeelsete veresaunadega... Nunuh.

Puki õla taha on seisnud Taavi Rõivas. Ta on kaasa lugenud, libistades näpuga üle sõnade, mida ta parajasti luges.

RÕIVAS: Memokraat. Vitune Vaarik. Mida vittu ta hüppab jälle.

PUKK: See ei ole Vaarik.

RÕIVAS: Kes see on?

PUKK: Ma ei tea. Mingi Lambot. Mingi suvaline sell.

Kohe, kui Pukk on seda öelnud, taipab ta oma viga. Presidendi abikaasa esimene abikaasa ei ole suvaline sell. See ei ole tal esimene möödalask. Mitu aastat tagasi oli ta soovitanud juhatuse liikmetel Teeme ära! talgutele mitte minna. Ta arvas, et see on mõttetu.

Ainuke võimalus praegusest olukorrast pääseda on spinnida iseennast. Pukk teeb seda välgukiirusel.

PUKK: Palju sa Vaarikuga rääkinud oled?

MEIKAR: Viimasel ajal päris palju.

LANG: Mis nõu ta sulle annab?

MEIKAR: Vähem rääkida.

LANG: No oleks sa meie käest küsinud, me oleks sama soovitanud.

PUKK: Uut vanasõna tead? Rääkimine silver, vaikimine kuld?

MEIKAR: Vähem rääkida, sest kõik oluline on juba öeldud. Aga ajakirjandus hakkab otsima lisateemasid ja see pakub teile võimaluse spinnida, rääkida Kilgist või minu perekonnast või sellest, et mul on vähe raha. Meil oli teiega kokkulepe, et mis me omavahel räägime, sellest kumbki osapool ei räägi. Me tegime kokkuleppe. Ja teie murdsite seda! Pukk viis eile portsu küsimusi Postimehesse, Postimees viskas ta välja. Pukk läks Päevalehte, seal võeti küsimused vastu. Ma helistasin Raimo Poomile ja palusin, et ta ütleks, kust ta sai teie esitatud küsimused ja veel sõna-

sõnalt. Aga mis valikut mul oli? Keelduda vastamisest? Võimatu. Muidugi ma vastasin. Ja nii küsis Kärt Anvelt: "Jüri Jaanson ütles, et õhtusöögil tunnistas Rein Kilk, et on teile palju raha andnud. Palun selgitage seda ka avalikkusele." Jüri ütles seda ainult teile. Kuidas sai Anvelt seda teada? Aimas? Kuidas teadis Vikerraadio, et ma täna siia tulen, kuigi meil oli kokkulepe, et me sellest meediat ei informeerime? Aimas? "Kas te erakondade rahastamise seaduse tegemisel riigikogus rääkisite juba neis asjades kaasa, tegite soovitusi ja ettepanekuid kas justiitsministrile kui eelnõu autorile või siis otse riigikogu saalis?" Ei. Ei teinud. Asi ei ole seadustes: lukk on mõeldud looma jaoks. Peamine probleem on ju selles, mis inimeste peades toimub. "Miks te ikkagi ei küsinud, kust see raha pärines?" "Olete väitnud, et enne artikli kirjutamist rääkisite erakonnas probleemist. Erakonna juhatuse liikmed aga kinnitavad, et neil polnud aimugi teil tekkinud küsimustest rahastamise kohta ja te polnud nendega rääkinud ei siis, kui te raha saite ja üle kandsite, ega millalgi pärast seda. Kumb pool valetab?" "Kui must on Eesti poliitika?" "Milline on Eesti poliitika pärast teie artikli ilmumist?" Need on teie küsimused. Puki küsimused.

Kusagil kaugel tantsivad lapsed maikade ja pidžaama väel. Neil on sellest kõigest ükskõik. Solvumised ning kibestumine tulevad ja lähevad, aga maasikad õitsevad igal aastal uuesti.

Jürgen Ligi kummardub Meikari poole

LIGI: Milline siis on Eesti poliitika pärast seda sinu artiklit?

MEIKAR: See ei ole enam minu teha.

PUKK: Palju Vaarik küsib?

MEIKAR: Ta ei küsi midagi.

LIGI: Nii et vähemalt üks inimene, kes ei küsi midagi?

MEIKAR: Jürgen, päris ausalt, ma usun, et sina ei ole raha võtnud. Ma usun, et keegi pole kunagi sinu juurde tulnud, rahapakk näpu otsas, sest nad lihtsalt ei julge. Ma usun, et Michal või Lillo pole sulle helistanud ja öelnud, et näed, Jürgen, siin on 25 või 50 000, kelle käest, me ei ütle, aga too see erakonna kassasse. Selliseid teeneid teevad vanad kalad, kel on kõigest ammu ükskõik, või minusugused noored broilerid.

LIGI: Miks sa ei keeldunud? Miks sa vastu võtsid? Kus su südametunnistus siis oli?

MEIKAR: Ma ei saanud.

LIGI: Lollus!

MEIKAR: Ma ei oleks muidu kuhugi jõudnud!

PENTUS *nõudlikult*: Kas poliitika on ostetav? Kas poliitika on ostetav? Kas poliitika on ostetav?

MEIKAR: Sina ei ole, sina ei ole, sina ei ole, sina ei ole. Aga sina oled, sina oled, sina oled.

LIGI: Aga sina ise?

Kusagil kaugel tantsivad lapsed endiselt. Nende vanaisa vaatab neid. Ta istub tikksirgelt laua ääres, tema käed on laua peal, täpselt

paralleelselt üksteise kõrval. Ta tunneb, kuidas pööningult tulvab hallituslõhna. Kõik on ajalik. Tema silmadesse on tekkimas esimene tuhmus. Ei ole kerge olla seitse aastat peaminister.

MICHAL: Kas me oskasime seda oodata? Ei. Kas me teadsime, et üks hetk võib nii juhtuda? Jah. Kas me arvasime, et enne hakkavad rääkima Keskerakonna omad? Jah. Mitte Ratas. Ratas unistab, aga ta ei tea midagi, ta ei olnud selles ringis. Me arvasime, et Seppik. Seppik teab, teab kõike, ja tal on erakonnast ükskõik, tema lastel läheb okeilt. Aga Seppik õnneks ei unista. Savisaar tunneb inimesi, ta teab, keda usaldada. Ja meie tunneme inimesi. Kahekümne aasta jooksul oleme ainult ühe korra mööda pannud - sinuga. 50 inimese seast, kes oleksid võinud rääkima hakata, hakkasid ainult sina. Sina oled 2%. 2%, mitte rohkem. Statistiline viga. Ära seda unusta. Me tunneme inimesi. Muidu nii kaugele ei jõuaks. Meie viga oli see, et me marginaliseerisime erakonna sees inimese, kes teadis, kes kuulus ringi. Meie ainus viga. Aga on üks asi, mida sa valitsedes õpid: sina oled alati üks - aga keegi teine ei ole. Sa õpid ära, et kõik teised räägivad omavahel. Nad suhtlevad. Neil tekivad mõtted. Sa ei tunne neid nägupidi. Neid on liiga palju. Aga nad on kõik sinu vastu. Need, kes ei hääleta sinu poolt. Kes ei anna sulle raha. Kes kirjutavad sinust halvasti. Kes mõtlevad teistes kategooriates. Nad ei ole kunagi üksi. Ja sina ei ole ka üksi. Uut parteid ei tule? Ära tee nalja. Kõik on seotud. Karis oli ju su koolivend. Ja aasta varem lõpetas Sten Tamkivi, Vaariku sõber. Tema klassiõde oli Berit Aaviksoo, pika Aaviksoo tütar, ja tema vend on Ain Aaviksoo, kes töötab Praxises, Praxise nõukogu esimees on aga kes? See sinu Vaarik, kes lõpetas sinu kooli kuus aastat enne sind. Vaata, mul on siin skeem.

Michal lükkab laua peale ilma ühegi kortsuta A4. Selle peale on joonistatud võrgustik. Ka see võrgustik meenutab Keit Pentusele tähistaevast. Ta tunneb, kuidas ukse alt tungib sisse sirelite lõhna. Õhus on romantika ootust. Michal veab näpuga mööda võrgustikku. Sinust aasta hiljem, samast koolist, Priimäe tütar ja Toomla, vuntsidega Toomla poeg. Mida vunts ütles? "Eesti pole enam läbipaistev." Kaks aastat hiljem üks koomik ka, Rasmus Kaljujärv, Ühtse Eesti tüüp, sealtkaudu Jõks ja jälle Vaarik. Kaljujärve klassiõde oli Kaplinski tütar. Me vaatasime öösel Kaplinski filmi. Ta räägib seal prantsuse keeles ja võrdsusest. Kommunist. Edasi. Selle juudi kampsuni tütar, kes rohelisi juhib. Ilvese avalike suhete juht. Hando Runneli poeg. Hando Runnel on aga IRL, ERSP, intellektuaalid, sallitallajad. Sinu kehalise kasvatusõpetaja oli Rein Kilgi naine ja sinu klassiõde oli Tuulbergi tütar. Ongi ring täis. Ongi kõik, keda vaja. Ongi partei olemas. Me ei saa ilmselt kunagi teada, kes sinuga koos

on. Mis siis. Eesti on väike maa. Siin saladusi ei ole. Me teame ju niigi: te pole kunagi üksi. Teie kõik.

Muide, kes lõpetas kaks aastat enne sind?

Ansipi tütar. Ja kes kaks aastat pärast sind?

Teine Ansipi tütar. Ma ütlesin sulle.

Me tunneme inimesi.

MEIKAR: Kus Ansip on?

MICHAL: Läks puhkusele. Kaheks nädalaks.

MEIKAR: Praegu?

MICHAL: Jah. Kindlasti praegu.

MEIKAR: Kuhu?

MICHAL: Kuhu? Levist välja. Ära uuri nii palju. Sul on noor pere. Ja mitmeil meil on ka. Miks sa ennast ja teisi nii raskesse olukorda paned?

RÕIVAS: Mis see Ansip siia puutub? Ansip ütles ühe lause, mis on jumalast tõsi: nii ju ongi. Legalize reality! Mis üllatus see sinu jutt on? Kas me oleme siin keegi jahmunud? Me oleme jahmunud, et sa kellama hakkasid.

Michal viis juba kolmteist aastat tagasi

kassasse 61 tonni. Ise oli alles tudeng, aga

mees ütles, et elab vanemate juures ja need

on tema säästud. 61 000! Tudengi säästud!

Aastal 99! Aga nii jäigi. Kedagi ei huvitanud.

Hans H. Luik ütles raadios, et kes see

Kristen on, vist mingi Reformierakonna noor

preili - aga näe, kuhu mees jõudis. Samal

aastal andsid 34 meie liiget ühe nädala

jooksul laupäeval, esmaspäeval ja reedel

erakonnale igaüks iga kord 999 krooni. Mitte

midagi! Rahvaliidus samal aastal valimiste

eel kuus liiget kahe nädala jooksul iga päev

1000 krooni. Reiljan, Reiljan, Männik, Varik,

Tammsaar ja kes? Arnold Rüütel. Arnold

Rüütel viis kaks nädalat iga päev 1000 krooni

sulas erakonna kassasse. Tulevane Eesti

Vabariigi president! Ja mitte midagi! Reiljan

ei maksnud aastaid mitte ühtegi isiklikku

arvet kaardiga, sest tal ei olnud seda lihtsalt

vaja. Sularaha pungitas taskutest välja, tema

ainukesena teadis, kust kui palju tuli. Miks

Rahvaliit puruks läks? Sisemised vastuolud?

Jama. Reiljanile lihtsalt ei julgetud enam anda.

Neil sai raha otsa! Oli kõik. Pole raha, pole

ka erakonda. Keskerakonda viisid kaks töötut

200 000 krooni. Natuke ajakirjandus vigises,

aga mitte midagi! Kedagi ei huvitanud. Oleks

pannud Seppikule nädalaks saba taha ja

poleks enam Keskerakonda. Aga ei pandud.

Ei viitsitud. Nüüd tegeleb Savisaar ise. IRL.

Miks nad Aaviksoo vastu sõdisid? Sest Vaher

ei oleks saanud Aaviksooga enam asju ajada.

Reinsaluga saab. Reinsalu ja Vaher - juba

aastaid. Kõik ju teavad seda! Ja mida ütles

sotside Indrek Saar? "Me ei ela vaakumis".

Kuldne lause! Me ei ela vaakumis.

Aga Michalile peaksid sa tänulik olema. Ilma

temata poleks erakonda, poleks ka sind.

Temaga ära tülli mine. Uuele poisile pole asju

üle antud, kogu inf on endiselt Kristeni käes.

Mis saladus see on? Mida see muudab, mis

sa ütlesid? Vot kui keskkonnaministeriumis

viitsiks mõni kõrgem ametnik rääkima

minna, siis tuleks jama. Kui sealt tahaks keegi rääkima hakata, kust tulevad käsud mõelda välja absurdseid seaduseparandusi, põhjendamatuid regulatsioone, uusi saastekvoote, ja kuidas ärimedid seatakse vastamisi faktiga, et nii ongi, kui sa erakonda ei toeta, siis tuleks ikka tõsine jama. Midagi nad haistavad, räägivad sellest, et miks rohelist värvi keskkonnaminister on põlevkivi usskonveieri avamisel. Põlevkivi ju saastab! Aga miks ta on? Miks on Pentus vastu, et põlevkivi arvelt võiks õpetajate palku tõsta? *Keit Pentus libistab keeleotsaga üle kuivama kippuvate huulte.*

Sa ju tead, miks ta on. Kõik see, millest sa räägid, see ei ole mingi uudis. See on Eestis ammu institutsionaliseeritud. Kõik saavad sellest kasu. Sa tead seda. Võta rahulikult. Nii käibki. Pole raha, pole ka erakonda. Tahad erakonnast lahti saada? Tahad või?

Rõivas on püsti tõusnud. Seda oli talle

koolitusel keegi soovitanud. Tekita

võimuvvertikaal: ole vastasest ülevalpool,

vaata tema peale alla. Rõivasele meeldis

see. Ta nimetas seda "Aaviksoo poosiks".

Ta tundis, et tal läheb hästi. Tema spinn võis

tööle hakata. Motiivid. Sea kahtluse alla mitte

inimese jutt, vaid tema motiivid. Miks sa tegid

seda? Või veel parem: Me teame, miks sa

seda tegid, aga miks sa tegelikult seda tegid?

Miks sa tegelikult aitasid naabrimaja Selmal

puuriida üles laduda? Rõivas käib mööda

tuba ringi. Ka seda oli koolitusel soovitatud.

Vaenlane istub, on sümboolselt aheldatud,

kuid sina oled oma liikumises vaba. Sa istud

tooli peal, jah? Aga miks sa tegelikult tooli

peal istud?

LIGI: Miks sa ei rääkinud meiega varem, et

oleks saanud midagi muuta? Miks sa läksid

meedia kaudu?

MEIKAR: Ma olen sellest rääkinud.

RAJASALU: Ma vaatasin sind eile teles. Vastik

hakkas. Tukki silmil, nohised nutuselt, ohid,

silmad veekalkvel. Mees korrutab, et on aus.

Egomanipakk. Põristab enesele vastu rinda ja

kõneleb nutuselt siira häälega oma aususest,

oma sangaritegudest sõjas. Kaks aastat oled

vait, ja nüüd tuled rahva ette, suur särav süda

ettesirutatud käes. Pugeja. Kaebaja. Vanasti

selliste meeste üle irvitati, aga sind peetakse

kangelaseks. Vaarik on muidugi proff. Kui ta

oleks elanud 2000 aastat tagasi ja nõustanud

Iskaroti Juudast, siis mäletaksime praegu,

et Juudas oli aus inimene, kes armastas

kodumaad ja kuna Kristus oli kodumaa

reetnud, ei jäänud tal lihtsalt muud üle kui

prokuratuurile ütlushi anda. Õnneks oli Kristusel

parem PR. Aga sina, raisk, oledki Juudas.

Reetur. Reetur oled. Ma raisk võtan seda

isiklikult. Tead, mis reeturitega juhtub? Tead?

Mis juhtus Juudasega? Mäletad?

Sa mees, ei tea, kui kaugel meie käed on.

Mäletad Seli? Kaks korda on kriminaalasi

tema vastu üles võetud, aga mitte midagi!

Mäletad, kuidas tema kodust leiti laskemoona,

aga asi lõpetati ära, sest avalik huvi oli väike!

Peaministri sõbral on laskemoon kodus,

aga avalikkuse huvi on väike! Taipad, mees!

Lõpeb ka see sinu asi ära! Kuradi broiler!

Tema hakkas järsku poliitikuks! Naljanumber!

Broiler olid, oled ja broileriks sa jääd! Ühtegi

erakonda sind enam ei võeta! Ja oma

erakonnas oled sa null! Ümmargune null!

Meie kasvasime sind, meie viisime sind

kahekümne viieselt parlamenti, sest sa olid

broiler! Ise pole sa mitte kunagi mitte kuhugi

jõudnud! Meikar! Meie tegime sind! Broiler!

Broiler!

Pukk talutab Rajasalu ukse juurde ja avab selle, et ta õue tuulduma viia. Ukse taga käib välklambi sähvatus. Pukk sulgeb kiirelt ukse ja viib Rajasalu akna alla, keerates ta näoga õue. Õues mängivad lapsed. Taevas punetab kurjakuulutavalt.

MEIKAR: Ma ei ole valetanud.

LIGI: Sa käitud valelikul moel. Sa näitad asju

räpasemana, kui need tegelikult on. See

on korvamatu kahju. See on riiklik kuritegu.

Mitte see, et on tekkinud julgeolekuoht, kui

Kilk annab Meikarile 25 000 krooni ja Meikar

ei deklareeri seda - mitte see. Vaid see, kui

langeb teenimatult usaldus riigivõimu vastu.

See on riiklik kuritegu.

MEIKAR: Sa ju tead, et nii tehakse. Kuidas

sa saad erakonda juhtida ja mitte teada, et nii

need asjad käivadki, on alati käinud?

Ligi tunneb tühimust. Ta vihkab iga päeva, mis

on raisatud päev. Elu vajab elamist. Midagi

uut pole täna siin ruumis öeldud. Mitte midagi

uut. Vaieldakse pisiasjade üle. Tüütud detailid

seisavad laiemal plaani ees. Ta teadis, et see

ongi poliitika. Valijatele meeldivad detailid.

Aga ikkagi. Mitte keegi ei räägi juba ammu

enam laiemast plaanist.

LIGI: Ma tean, et eri aegadel eri erakondades

on nii tehtud. Ka meie erakonnas on

tõenäoliselt nii tehtud. Aga poliitika ei ole

ostetav. Ja sina ei ole andnud meile täna

ühtegi selgitust, miks sa niimoodi väidad ja

miks sa varem meie juurde ei tulnud. Selle

asemel räägid sa meediaga.

MEIKAR: Aga kes muudaks olukorda? Kes

ütleks, et Michal enam nii ei teeks? Erakond?

Michal ongi erakond!

Kusagilt - keegi ei tea, kust - ilmub Rain

Rosimannus. Kõik teadsid, et ta on

koosolekul, kuid ometi tuleb tema ilmutamine

suure üllatusena. Juhatus vaatab teda,

nagu vaadatakse jõuluvana: keegi, kelle

olemasolust on vaid kuuldud, on päriselt

olemas.

ROSIMANNUS: Raha. Mis on raha? Raha

on signaal. Üks signaal teiste seas. Üks

sideme vorme ühiskonna ja poliitika vahel.

Samasugune signaal nagu valija hääl.

Samasugune signaal nagu vaba aeg, mida

inimene panustab mõnel miitingul osalemisse.

Samasugune signaal nagu arvamuskirjeldus,

logoga õhupall, mida su laps hoiab, või sinu

vaikne paljasjalgne kodanikuigin kusagil

nurgas. Lihtsalt üks vahend saata signaal, mis meeldib ja mis ei meeldi. Sul ei ole aega teha ise kõike. Me annetame heategevuseks kui ise halastajaõena haiglas töötamiseks parasjagu aega pole.

Mina ei usu võrdsusesse. Ma usun, et mõni asi on ikka päriselt tõesem kui teine. Ja tõesem on see, mis põhjustab inimesele vähem kannatusi. Näiteks inimese vabadus. Vabadus toetada seda, keda ta soovib. Me elame riigis, kus see avalikult teostatud vabadus võib sulle kaasa tuua probleeme. Mida me siis teeme? Millise stiili valime? Kas keelame ära inimese vabaduse? Või proovime lahendada tõelise probleemi? Raha on ainult signaal. Signaal, et probleem on mujal kui rahas.

LIGI: Ma arvan, et meil ei ole sinuga enam millestki rääkida. Astu välja. Meedia ootab. Mine ja sära. Aga ära arva, et sa midagi muutsid. Sest ei ole midagi, mida muuta. *Silver Meikar tõuseb. See on viimane kord, mil nad Jürgen Ligiga ühes ruumis on. Meikaril on sellest isegi kahju. Ta peab Ligist lugu. Isegi liiga palju. Ta ei usu, et Ligi teadis. Muidu oleks ta kindlasti sekkunud. Seda ütleb Meikar endale hiljem korduvalt: Kui Ligi oleks teadnud, oleks ta sekkunud. Kui Ligi oleks teadnud, oleks ta sekkunud. Tema usk aga kahaneb iga korraga, mil ta seda lauset ütleb. Ligi vaatab lahkuva Meikari selga. Uks sulgub. Ta vaatab enda ümber ringi, vaatab teisi - ja tunneb ennast korraga üksi. Muidugi ta teab. Aga ta on sundinud ennast mitte teadma. Selle nimel, et valitsuses püsida ja see imelik väike riik vee peal hoida, ei ole mõned sajad tuhanded või isegi miljonid kroonid salaja tulnud raha liiga suur hind. Mõned nimetavad teda viimaseks tõeliseks liberaaliks. Võib-olla see nii ongi. Rääkida pole tal igatahes enam ammu kellegagi.*

Ligi tõuseb. Ta teab, et peab uskuma seda, mida ta peab uskuma. Koos temaga tõusevad ka teised. Nad väljuvad erinevatest ustest. Teised lähevad tegema oma igapäevaseid toimetusi, Ligi aga astub ajakirjanike ette. Ta on raevus. Ta on isiklikult solvunud. Kui ta suu avab, kleepuvad ajakirjanikud vastu seina. Teda juba ei peatata.

Saali jäävad veel ainsatena istuma Pukk, Michal, Rosimannus, Rõivas ja Lillo.

PUKK loeb: Demokraatia või poliitiline turuplats?

Ühiskond peaks otsustama, millised institutsioonid peavad olema defineeritud turureeglite järgi ja millised mitte. Meil peaks olema avalik debatt selle üle, kuhu turg kuulub - ja kuhu mitte. Turureeglite rakendamine avalikus sfääris võib rikkuda teatud norme, eelkõige demokraatlikke norme nagu näiteks poliitiline võrdsus.

RÕIVAS: Kust see tuli?

PUKK: Ilves pani Twitterisse.

RÕIVAS: Ilves. Oh jumal küll.

PUKK: Meie omad on nädala lõpuni vait, siis hakkame otsast jälle pihta.

MICHAL: Ma käskisin Kajak ka ühe sissekande teha, see oli kooskõlastatud.

PUKK: Ma tean. "Liiga varjamatult tundub riigiprokurör antud menetlust nautivat."

Sai kohe vastu ka, Samost pani, et "Liiga varjamatult tundub hulk ausust lubanud inimesi valetavat."

RÕIVAS: Ma olen vist päris okeilt pannud, rääkisin nädal otsa Fesaris ainult tööpuudusest, kardispordist, Eurovisioonist, sellest, kellega ma lõunat sõin ja eile panin teletorni foto üles, juurde panin teksti: "Hea, et meil jälle see torn on. Parim osa on jätkuvalt vaade linnale: ülevalt ei paista ei auke ega mupot ja see on ilus." Päris hea, onju?

MICHAL: Paar päeva veel, siis vaatame edasi. Küll see asi maha rahuneb. Alati on rahunenud. Oleks väike-Ott Eurovisiooni kinni pannud, ei räägiks keegi enam sellest. Aga tuleb suvi vahele, tuleb jalgpall, olümpiamängud. Juuliks peaks asi okei olema, sinnamaani peame vastu pidama.

PUKK: See Keskerakonna Tõekomisjoni asi oli päris hea. Äkki peaks midagi samasugust tegema? Mingi... ma ei tea, Vanemate Kogu? Vanemad erakonna liikmed.

MICHAL: "Vanemad" ei ole hea, vanainimesed on... tead küll. Paneme parem Tarkade Kogu. Ja et sinna kuuluvad "sõltumatud erakonna liikmed".

PUKK: Sõltumatud erakonna liikmed. Ja Tarkade Kogu. Kust me sinna liikmeid saame? *Michal loeb midagi jälle oma sõrmede peal. Tema sõrmeotsad on kuivad. Ta pole närvis. Pole põhjust. Meikar ei tea midagi. See on lihtsalt hüppamine. See kõik vaibub paari nädalaga. Ajakirjandus leiab uued teemad. Valijad unustavad. See ongi poliitika. Aga tema ei unusta. Pole kunagi unustanud. Kui Parts võttis ilma temaga rääkimata Ojulandi maha, siis läks mööda kõigest mõni päev, kui Tartu prefekt läks meediasse Ken-Marti mõõdikutest rääkima. Ta mõjus siiralt. Ta muretses, miks peab riik tabama nii ja nii palju korruptante aastas. Võib-olla neid korruptante ei olegi nii palju? Naljamees. Hästi välja mängitud. Prefekt oli hea leid. Ansipi hea sõber. Ken-Marti astus tagasi, Parts solvus, astus samuti tagasi. Oligi kõik. Nii lihtne see oligi. Ta ei unusta kedagi, mitte kunagi.*

ROSIMANNUS: Kõige parema võimaluse magasite te juba maha. Oleksite pidanud kohe Meikarile raha tagasi kandma ning teatama, et alustate juurdlust. Tal oleks olnud 115 000 arve peal, mis ta sellega teinud oleks? Ja ajakirjanikud oleksid iga kahe päeva tagant küsinud: Silver, kus on sinu 115 000? Silver, kus on sinu altkäemaks? Mis ta teha oleks saanud? Esimese asjana oleks ta Lillole tahtnud tagasi anda, aga Lillo poleks ju võtnud.

Lillo raputab pead. Tuppa lendab higipiisku.

LILLO: Ei, ma ei oleks võtnud jah.

ROSIMANNUS: Mis ta oleks teinud? Andnud koortele? Lastekodudele? Ta oleks olnud selle raha pantvang. Ja kõik oleksid tegelenud selle küsimusega. Win-win olukord. Spinnide isa.

PUKK: Me mõtlesime seda.

ROSIMANNUS: Mõtlesite? Sotsid mõtleavad. Meie tegutseme.

PUKK: Näe, 25. mai, siselist. "Soovime kiiret lahendust kõigile kahtlustustele. Silver Meikari väited vajavad uurimist ning kindlasti peab ta selgitama raha päritolu, mida ta oma vahenditena erakonnale annetas. Kui Silver Meikar on erakonnale annetanud võõrast raha, siis tagastame selle raha vastavalt seadusele kas riigieelarvesse või Silver Meikarile.

Erakonnal on paremaid ja halvemaid aegu. Tänaaste sündmuste valguses on organisatsiooni jaoks oluline hoida ühtsust ja meelde tuletada väärtused, mille eest Reformierakond alati on seisnud - vabadus, vastutus, avatus. Üheskoos ja üksteisele toeks olles peame vastu sellele skandaalile ning loodame, et tõde saab võimalikult kiirelt avalikkuse ette toodud ja saame suvele vastu minna rahuliku meelega."

ROSIMANNUS: Teie taktika on lukustav - Meikari peale spinnimisest te enam välja ei saa. See oli viga algusest peale. Meikari löömine tegi temast märtri. Idioodid, elementaarne. Sitalt olite asjaks valmis, sitalt. Aga nüüd on juba hilja. Peate Meikari peal edasi püsima, tümitama ja isoleerima. Energiat meil jätkub, kaitseasend mobiliseerib hästi. Meikari usaldusväärsus tuleb kahtluse alla seada. Otsige üles tema lapsepõlvesõbrad. Õppejõud. Endised tüdrukud. Kaaslased noortekogust. Leidke üles, millal ta on vales kohas üle tee läinud. Millal ta jõi liiga palju veini. Leidke tema elustiilist midagi, mis on lihtinimesele kättesaamatu. Tegutsege. Prokuratuur ei leia õnneks midagi, see aitab muidugi kaasa, aga seda peame veel paar kuud ootama.

PUKK: Kui just keegi rääkima ei lähe.

ROSIMANNUS: Unusta ära. Kes läheb? Kui läheks, oleks juba läinud.

Tarkade Kogu on lollus. Selle asemel tehke parem ümarlaud. Kõik erakonnad kokku, mingi kosmeetiline muudatus seadustesse, millega kõik nõus oleksid, ja õhtule. Ma ei tea, Kristen, kui raskeks sul nüüd meie ülalpidamine läheb.

MICHAL: Ega keegi ära ei kao, või kui kaob, toome nad tagasi. Korra maksad, jäädki maksma. Keerulisem on see nüüd küll. Aga mitte võimatu. Kindlasti mitte võimatu.

ROSIMANNUS: Noh, aga siis ei ole ju väga hullu. Paar nädalat veel. Siis tuleb suvi, olümpia. Ongi rohkem põhjust Kanterile pöialt hoida. Senikaua aga hoidku kõik mokad maas, kadugu meediast, kommentaare ei anta, telefone ei võta - see on käsk, selge! Maa alla! Ja räägime teistega - eks kõigi huvi on teema maha võtta. Ma räägin Saare ja

Vaheriga, Kristen räägib Joobaliga. Okei? Lähme siis laiali. Üldkogul näeme. Või kui mitte seal, siis suvepäevadel.
PUKK: Meikar tahab üldkogul kõnet pidada.
ROSIMANNUS: Las peab. See ei muuda enam midagi. Midagi uut ta öelda ei oska. Vilistavad välja.
Rosimannus lahkub.
Ruumi sigineb vaikus. Kusagil kaugel läheb valija teleka ette ja lülitab selle sisse.
Michali juurde astub Lillo. Ta sikutab Michalit varrukast.
LILLO: Kuule. Kristen. Ma kuulsin sellist asja, et Ansip võetakse nüüd varsti maha. Ligi ise asemele ei taha, Paet on aga liiga ülbe. Siis oleksid sina, aga sina ei meeldi Tartu meestele. *Lillo joonistab sõrmega peopessa ühe nime* Neinar Seli on sinu vastu. Aga sinust järgmine oleks Pentus. *Lillo hakkab sosistama* Pentuse selja taga on aga, tead küll kes. Mõistad? Kogu selle asja taga on... *Ja Lillo sosistab tema nime tähthaaval* R.O.S.I.M.A.N.N.N.U.S. Peaministriks sa enam ei saa. Riiki sa juhtima ei hakka. *Michal paneb käe Lillo õlale ja juhatab ta välja*
Ruumi jääb Michal üksinda.
MICHAL: Ei hakka? Aga mida ma siis praegu teen?

Saabus õhtu. Kontorisse tuli veel vaid koristaja. Ta lükkas toolid laua alla, sättis toolileenid sirgeks, korjas laua pealt kokkukärgardatud paberid, viskas prügikasti täishigistatud pabertaskurätid, pooleksmurtud pliiatsid ja ühe tillukese mitme tulbaga paberilehe, mis oli kogemata välja pääsenud Kristen Michali taskust. Ta tõstis üles ka mahasurutud vaibakarvad, mis olid jäänud Meikari toolijalgade alla, ning viis eestuppa laua alt leitud Silver Puki sülearvuti. Viimaks astus ta akna juurde, et ribikardinad ette tõmmata. Järjekordne päev oli kohe lõppemas. Ja ainult üks tsiisike laulis veel kaugustes:
Reeta saab siis, kui on meie ja teie. Kuid kuidas saab reeta, kui oleme ainult meie?

Esimene lugemine Teater NO99s 5. juunil 2012

*Rasmus Kaljujärv / Eva Klemets / Risto Kübar / Mirtel Pohla / Jaak Prints / Gert Raudsep / Tambet Tuisk / Marika Vaarik / Sergo Vares
ja
Eero Epner / Tiit Ojasoo / Ene-Liis Semper*

*Kasutatud Rain Rosimannuse, Jürgen Ligi, Silver Meikari, Karli Lamboti, Kaur Kenderi, Kalev Lillo, Kristjan Karise, Reformierakonna siselisi, Ingo Normeti jt tekste.
Aitäh ka kõigile inimestele, kes jagasid meiega oma teadmisi ja muljeid, kuid kes soovisid jääda anonüümseks.*

